

Dagordningspunkt 10.5

C. Vi bygger landet med kunskap

Partistyrerelsens förslag till politiska riktlinjer

kapitel 3 *Vi bygger landet med kunskap – Fler utbildningsmöjligheter genom livet och Spets och bredd i högre utbildning och forskning*

(s. 20-21)

Version 2

(s.20 rad 15 – s.21 rad 6 i ursprungsdokumentet)

Fler utbildningsmöjligheter genom livet

5 Genom fler utbildningsplatser ska vi ge förutsättningar för ett livslångt lärande i hela landet. Det ska aldrig vara för sent för att vidareutbilda sig för ett fortsatt yrkesliv. Oavsett om det är för att ens arbetsplats lagts ned, för att man ska kunna arbeta vidare inom något annat yrke, eller för att ens tidigare kunskaper behöver kompletteras eller valideras. Det är nödvändigt för att vi ska kunna öka sysselsättningen och finansiera välfärden. Men i grunden handlar det om människosyn; ingen ska behöva mötas av att man redan har fått sin chans.

10 Partsöverenskommelsen, med ett starkt statligt stöd till omställning, är ett stort steg framåt och ska fullföljas offensivt. Rätten till komvux ska utvidgas så att även den som redan har en examen har rätt att studera inom gymnasial yrkesutbildning. För att alla ska kunna ta till sig av utbildning behöver rätt till elevhälsa införas och den specialpedagogiska kompetensen stärkas även inom vuxenutbildningen. Studiemöjligheterna för personer med intellektuell funktionsnedsättning ska öka. Pandemin har drabbat folkhögskolorna hårt och fler insatser behövs så att folkbildningen kan utvecklas i hela landet. Antalet utbildningsplatser ska fortsätta att öka och fler satsningar görs för att stärka folkhögskolelärarna och folkhögskolepedagogiken. ~~Studieförbundens verksamhet ska värnas och förtroendet ska återupprättas. Studieförbundens verksamhet ska värnas, utvecklas i hela landet och ses som en viktig del i alla människors möjlighet till livslångt lärande.~~

20 Yrkeshögskolan har blivit en verklig motor för regional tillväxt och kompetensförsörjning. Sedan 2014 har utbildningsplatserna fördubblats och den utvecklingen behöver fortsätta. Yrkeshögskolans koppling till de regionala behoven och medverkan från arbetsmarknadens parter ska värnas. Samtidigt behöver en del utbildningar få ett mer nationellt likvärdigt innehåll för att stärka kvaliteten och för de examinerades möjlighet att byta arbetsgivare. Nya utbildningar, där både högskole- och yrkeshögskolestudier ingår, bör skapas. Fler ska kunna röra sig i vardera riktningen, genom att fler yrkeshögskoleutbildningar görs relevanta för akademiker, och genom att validering och tillgodoräknande av yrkeshögskoleutbildning förbättras för den som vill söka sig till högskolan.

30 Pandemin har visat fler på möjligheterna med att arbeta och studera på distans. Distansutbildningen ska fortsätta att utvecklas, inte minst för att fler ska kunna bo där de vill. Lärcentrum har en viktig roll för den nationella, regionala och kommunala kompetensförsörjningen och ökar möjligheterna att bo, studera och arbeta i hela landet.

35 Utbildning ska bli tillgängligt för fler genom fortsatta satsningar på lärcentrum i hela landet. Samverkan mellan kommuner, yrkeshögskolan och lärosäten ska stärkas så att fler utbildningsplatser kopplas till lärcentrum och den digitala pedagogiken utvecklas för att säkra kvaliteten i utbildningarna.

40 (s. 21 rad 9 – rad 39 i ursprungsdokumentet)

Spets och bredd i högre utbildning och forskning

Sveriges vägval att kraftigt bygga ut den högre utbildningen – både i antalet utbildningsplatser och lärosäten, och att fler lärosäten blivit universitet – har varit riktig. Inget annat har bidragit så starkt till att bredda rekryteringen till högre utbildning, och att därmed låta ambitioner, fallenhet och begåvning styra, inte bara ens bakgrund. Att ha minst ett lärosäte i varje län har bidragit till att hålla samman och utveckla hela landet. Ambitionen att ha både bredd och spets i forskningen har bidragit till att befästa Sveriges ställning som forskningsnation.

50 Vi är inte färdiga. Det finns fortfarande regional utvecklingspotential, och fortsatt snedrekrytering – utifrån klass, kön och geografi – som ska brytas. Den högre utbildningen ska därför fortsätta att utvecklas i hela landet. Den akademiska friheten angrips i dag från flera håll. Angreppen kommer

från högerpopulistiska krafter som vill lägga ner forskning i ämnen som är obekväma för dem, och från en marknadsliberal höger som ser breddad rekrytering som en överdriven akademisering, eller som vill begränsa studier och forskning som inte kan omsättas i privata vinster. Socialdemokratien kommer att fortsätta stå upp för forskning och vetenskap.

5

Om arbetslösheten ska kunna pressas tillbaka efter pandemin, och Sverige ska kunna ge ett större bidrag till lösningarna på klimatkrisen, behöver samverkan mellan akademien, staten och arbetsmarknadens parter fortsätta att förbättras – inte minst regionalt. För jobben och välfärden är tillgång till högre utbildning och forskning av stor vikt för den regionala utvecklingen – yrken som

10

lärare, sjuksköterskor och ingenjörer behövs och ska kunna utbildas i hela landet. Dimensioneringen och fördelningen av utbildningsplatser behöver ta större hänsyn till arbetsmarknadens behov. Den behovsnära forskningen ska särskilt främjas och utvecklas. Det svenska språkets ställning inom utbildnings- och forskningsvärlden ska värnas.

15

Studiemedlet behöver vara på en sådan nivå att studenter kan fokusera på sina studier. Det är särskilt viktigt om man inte kommer direkt från gymnasiet, eller är förälder. Vi behöver fortsätta stärka studiemedelssystemet, så att ännu fler kan studera vidare. Ett nytt omställningsstudiestöd för yrkesverksamma ~~bör~~ ska införas. Den positiva utvecklingen med stärkt trygghet för fler doktorander behöver fortsätta, inte minst av jämställdhetsskäl.